

Література щоденного життя.

На основній статті.

Війна привнесла незвичайне ожесточення культурного руху. Хто бачивши прикладів на нашам культурній (насамперед у Львові вже довго) видавничих товариствах, мріяв завітати незвичайний попит на книжкою; також відомо і чи сласний записався, як тепер, як було у нас ніколи. Товариства се треба не лише там, що багато одинокі підчас війни стоїть ліпше як перед війною (війскові, частинні одинокі) і що для кожного ванника з тепер одиноким розрадою, але й сам, що війна розбудила інтерес до читання, піднесла бодяй в дечім думковій потреби. На шлях через видавничі труднощі (недостатку літературних робітників, дорібно паперу, цензурні обставини) не повинніть ся нові видавництва на місці авторствах і багато доможуть нова чим заспокоїти. По війні, адяють ся, повинніть ся приналежність для кожного серед читачів, може навіть і збільшити ся, бо по примусових воєнних формах зводять скотню вертати ся до культурних інтересів. Висловити цей такий одинокі ся, бо завжди вертати ся до праці літературної сили, навіть тепер не може, і знайдуть ся тут і там фонди на видавництва. Ніже тепер не в одній стороні чутя прогати різном видаць, де вони треба приступати до війни, але якто шувають ся більше і менші мисленята, що годять ся використати свої фонди у видавництвах.

Се завжди сміливіше, бо хоч і інші на свої діля, на які не можна корисно можна бы ужити зайвий грош, то й дорогою література можна повально співділяти у відбудові й поребудові нашого життя. Не тільки в тім, щоб і літературна сила і фонди не зварували на річ чи другорядні й неогорібі, але ужити бы доцільно й економічно, з якоюсь програмою. Що найбільше корисно й бажано для нас, про се очевидно можна скоротити; в горі завжди також що не у всіх можливо перевести організацію. Тут хочемо спам'ятати ся тільки на тій області письменства, де можлива є програмова і зорганізована робота, — на літературі, що призначає для т. зв. широкого загалу і в щоденному строю для багатьох.

Звичайно традиційно від поезії. Убрати Погода в ширі ще нікому не вдало ся, а ціт у нас нас на Україні, — тому «середньовічної поезії не торкаємо ся. Але видати, що сміаються в поезії, могла бы організувати відповідателю веркшлядь, якщо так дуже нам відомо: се на-до-б-во-д-во-д-во користь, бо при якімсь виборі артисторам бы нам справді широкій річч і може дало б молодим коетям широкій світогляд, якщо вони у самостійному творчт показують так мало.

В області прозіста є можливість якщо не до популярної прозіста, сеї прозіста, що не тільки має перед собою естетичні цілі, але також вчить і виховує; оповідає з життя інтелігентів, що означають будаєні реденти й боєї мають незвичайний попит між широким аудієнцією і через се нар. Аларій Чайковський має великий і відомий другачіа. Історична прозіста має у нас вже початки, але вона поставлена трохи здалеко до зайняти ся тільки побуром дивом часу, а не старість ся відтворити політичні і національні зміаєні; будаєні приналежні до культури, але не раз інакше для теперішності. Галог в історичною прозіста все відтворює ся, з такою несмішненіа, що вступили бы на сю дорогу, а ідейний відваць міг бы зробити дуже багато.

Про епопеї в області драми найбільше саме репертуар нашого театру; тут також можна-б зарадити перекладами першорядних дужих творів, але все від привнесу популярності і реальних потреб нашого життя.

Науковий видавництва, призначені для загалу, справ вже були дискусійні і починали ся організаційна праця, але тепер не відповідають ще потребам. Знають ся, се багато енергії вкладало ся у нас в найбільшій системі популярної літератури, а се мало уваги присвечувати популярним видавничим для старшої і що додної інтелігенції. Не маємо дотепер ніяких до науки чужих мов (німець французької і російської), ніякої історії європейських літератур, історії науки, мистецтва, всесвітньої історії, ніякого в загальної географії, фізики, землі, теплічності науки, дуже неадекватно-реча в суспільних науках, мало в природних науках, розвірено дуже небагато в тій практичного господарстві, — і так дальше, в безлічності...

Періодичні видавництва до війни певно зниклить ся; зачувати вже тепер (і то в різних кружках) про якимсь новим органі, то

привнесена питання суспільного життя, то штуці і літературі. Але коли тим не траплять на вступальності нестримданно писали видавництва «для родина», за ними все тужить широкій загал, — і може будаєні шаснайшій від давних. Молодіж може привезти бы з редакцією журналу, привнесений питання самосвітні, — давний проєкт, що дотепер не має шасіт здійсненіт ся.

Діточі видавництва мають широкі вузькі дивом одинокі дотепер не ставлять на широкій мислі потреби. Се може дало для найбільшій діточей, але для того часу, коли дужко ринуть ся до книжок, коли подоють ся Робінсон і солідарна Верна, — маємо до крайності мало і молодіж можуть читати чужі книжки.

Важко навіть відомо в різних областях можна бы продовжувати все дальше і дальше. І разом з тим росте ірже популяри, який високою уровень нашой літературної продукції, — сонми і яких обгородити, як популяри про се, на яких основах ви строїмо. Видіає, що по війні задувають і дивом різні видавництва, й авторі, що беруть ся писати, повинні відати собі справу, як одинокість беруть на себе перед будучістю нашой культури. Привнесений в дечім літературних робітників дає досить часу на роздумувані, а всім наразі маємо поміти будучу працю, щобі заробити дивом за найбільш і відомої ся писати.

Іван Крип'якевич.